

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 11 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΑ

Tum Camillus, qui **diu** apud Ardeam in exilio fuerat propter Vēientānam praedam non aequo iure divīsam, absens dictātor est factus; is Gallos iam abeuntes secūtus est: **quibus** interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appensum **civitāti** nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogātus reversus est.

.....

Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, **plena** exemplōrum vetustas; quae iacērent in tenebris omnia, nisi litterārum lumen accederet. Quam multas imagines **fortissimōrum** virōrum -non solum ad intuendum, verum etiam **ad imitandum-** scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformābam.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων:
«**Tum Camillus, ... pensātum est.**» και «**Pleni omnes ... nobis reliquērunt!**».

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (**Σ**) ή Λανθασμένες (**Λ**):

1. Για τη χρονική περίοδο μέχρι τον 3^ο αιώνα π.Χ. διαθέτουμε πολλά γραπτά μνημεία με μεγάλη λογοτεχνική αξία.
2. Η ρωμαϊκή είναι μια λογοτεχνία «παράγωγη», η οποία γεννήθηκε υπό την επίδραση της ελληνικής γραμματείας.
3. Η ώριμη ρωμαϊκή λογοτεχνία εμπεριέχει και εκφράζει τον ιδιάζοντα ιδεολογικό πλούτο της ρωμαϊκής κοινωνίας.
4. Ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρων υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους ρήτορες της αρχαιότητας.
5. Οι *Μεταμορφώσεις* είναι έργο του Βεργιλίου.

Μονάδες 10

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

B2. Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **Στήλης Α** με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της ελληνικής της **Στήλης Β** (στη **Στήλη Β** μία λέξη περισσεύει).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. nomen	α. δίκαιος
2. dedit	β. βετεράνος
3. plenae	γ. φορμαλισμός
4. vetustas	δ. δεδομένα
5. conformābam	ε. πλήθος
	στ. ονομασία

Μονάδες 10

Γ1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

exilio	: τη γενική πτώση στον ίδιο αριθμό
praedam	: τη δοτική πτώση στον ίδιο αριθμό
is	: την ονομαστική πτώση στο θηλυκό γένος, στον άλλο αριθμό
civitāti	: την αφαιρετική πτώση στον ίδιο αριθμό
hoc factum	: τη δοτική πτώση στον ίδιο αριθμό
omnia	: την ονομαστική πτώση στο ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό
lumen	: την αφαιρετική πτώση στον άλλο αριθμό
virōrum	: την αιτιατική πτώση στον ίδιο αριθμό
scriptōres	: την αιτιατική πτώση στον άλλο αριθμό
bene	: τους άλλους δύο βαθμούς του επιρρήματος
homines excellentes	: τη γενική πτώση στον ίδιο αριθμό
mentem	: την κλητική πτώση στον ίδιο αριθμό

Μονάδες 15

Γ2α. «**Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformābam**»: Στην παραπάνω πρόταση να εντοπίσετε και να γράψετε στο τετράδιό σας τους δύο (2) τύπους του γερουνδίου (μονάδες 2). Στη συνέχεια, να γράψετε τα απαρέμφατα ενεστώτα και παρακειμένου ενεργητικής φωνής των ρημάτων, από τα οποία προέρχονται οι τύποι αυτοί (μονάδες 4).

μονάδες 6

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

Γ2β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

est factus	:	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα
secūtus est	:	τη μετοχή μέλλοντα στην ονομαστική ενικού, στο θηλυκό γένος
recēpit	:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην ίδια φωνή
dicitur	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην άλλη φωνή
rediit	:	το α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα
iacērent	:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
reliquērunt	:	τη μετοχή παρακειμένου στην ονομαστική ενικού, στο ουδέτερο γένος
gerendi	:	την αιτιατική στο σουπίνο
proponēbam	:	το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελείκου στην ίδια φωνή

μονάδες 9

Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

diu:	είναι	.....	στο	.....
quibus:	είναι	.....	στο	.....
civitāti:	είναι	.....	στο	.....
plena:	είναι	.....	στο	.....
fortissimōrum:	είναι	.....	στο	.....
ad imitandum:	είναι	.....	στο	.....

μονάδες 12

Δ1β. «*aequo iure*»: Να αναλύσετε σε δευτερεύουσα πρόταση τον επιθετικό προσδιορισμό της συνεκφοράς.

μονάδες 3

Μονάδες 15

Δ2α. «*quod illic aurum pensātum est*»: Να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1), τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1)

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2). Στη συνέχεια, να συμπύξετε τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή (μονάδες 2).

μονάδες 7

Δ2β. «*Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplōrum vetustas;*»: Να μεταφέρετε το παραπάνω απόσπασμα στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση από τη φράση **Cicero dicit...**

μονάδες 8

Μονάδες 15

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: 17.00.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
Fortuna Bona!

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ